

PEDAGOGICKÁ KOMUNIKACE – SEMINÁŘ 7

Vyberte z následujících výroků osm takových, které nejlépe postihují vaše myšlení o úloze učitele a žáka ve třídě. Zapište si jejich číselné označení.

1. Učitel určuje, co, kdo, kdy a jak bude dělat.
2. Žák musí kooperovat s učitelem.
3. Učitel řídí procesy, dodává odvahu, pomáhá.
4. Ve třídě je důležitá svoboda, nezávaznost.
5. Kooperace je výrazem zájmu žáka o výuku.
6. Učitel neruší žákův přirozený vývoj.
7. Zda žák kooperuje či nikoli je závislé na jeho náladě.
8. Žák zodpovídá za to, co se naučí.
9. Ve třídě panuje kooperace, podpora, společenství.
10. „Udělej to takto!“
11. Učitel motivuje, povzbuzuje.
12. Učitel informuje o práci a motivuje.
13. Podněty předkládá učitel a žák je přijímá jako základ své práce.
14. Nejlepší nápady má jenom žák.
15. „Dejme se do toho společně!“
16. Co se bude dít, neurčuje učitel, nýbrž žáci.
17. Nejvýznamnějším prostředkem působení je sebestimulace a sebeuspokojení žáka.
18. „Udělej to, jak chceš!“
19. Učitel zodpovídá za to, co a jak se žák naučí.
20. Atmosféra ve třídě se vyznačuje soutěžením, hodnocením, taktizováním.
21. Podněty pro práci předkládá ten, koho právě napadnou.
22. Učitel odhaluje nedostatky, posuzuje je, zabraňuje chybám.
23. Důležitým prostředkem učitelova působení je postih.
24. Každý zodpovídá za svůj podíl na odvedené práci.

Charakteristické znaky různých výchovných stylů učitele

	Autoritativní	Demokratický/partnerský	Liberální
Sebepojetí	Vládce. Já určuji, co, kdo, kdy a jak musí dělat.	Vůdce. Informuji o práci, motivuji.	Zdrženlivec. Neurčuji já, ale žáci.
Hlasový projev	Ostrý, neosobní tón.	Přátelský a osobní tón.	Nevýrazný a vyhýbavý tón.
Forma vyjádření	„Udělej to tak a tak!“	„Dejme se do toho společně!“	„Udělej to, jak chceš!“
Prostředek působení	Nátlak, donucení, postih.	Povzbuzení, motivování, pochvala.	Sebemotivace a sebeuspokojení žáka.
Názor na spolupráci	Žák je povinen kooperovat s učitelem.	Kooperace je výrazem zájmu o žáka.	Zda žák kooperuje, či nikoliv je závislé na jeho náladě.
Zdroj podnětů	Učitel předkládá a žák je musí přijmout jako základ své práce.	Předkládá je ten, koho právě napadnou.	Nejlepší nápady může mít jenom žák.
Hlavní úkol učitele	Určovat, odhalovat nedostatky, posuzovat, zabraňovat chybám.	Řídit procesy, dodávat odvahu, pomáhat, chválit zdařené.	Nevměšovat se a nerušit žákův přirozený vývoj.
Nositel odpovědnosti	Učitel zodpovídá za to, co a jak se žáci naučí.	Každý zodpovídá za svůj podíl na společné práci.	Žák zodpovídá za to, co a jak se naučí.
Rysy výukové atmosféry	Nátlak, boj, hodnocení, strach, taktizování.	Zájem, kooperace, podpora, otevřenost, společenství.	Nezávaznost, neurčitost, libovůle, nepřehlednost.

Zpracováno a doplněno podle Dreikurs & Cassel (1977, s. 21).